

SPRÁVA O VÝSLEDKU KONTROLY 2021

Zmluvné vzťahy v RTVS

Najvyšší kontrolný úrad SR
Karol Mitrík, predseda

OBSAH

ZOZNAM SKRATIEK.....	3
ZOZNAM TABULIEK.....	3
ZOZNAM GRAFOV.....	3
VÝZNAMNÉ ZISTENIA A ODPORÚČANIA	4
KONTROLNÁ AKCIA	6
1 ÚČEL KONTROLNEJ AKCIE	6
2 RÁMEC KONTROLNEJ AKCIE.....	6
2.1 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA.....	6
2.2 VÝKON KONTROLY	6
3 VÝSLEDKY KONTROLNEJ AKCIE.....	6
3.1 HOSPODÁRENIE RTVS.....	6
3.2 KOMPENZÁCIE VÝPADKU PRÍJMOV SÚ NEPRAVIDELNÉ	9
3.3 INTERNÉ PREDPISY BY MALI ZABEZPEČIŤ SÚŤAŽNÉ PROSTREDIE.....	9
3.4 VNÚTORNÝ KONTROLNÝ SYSTÉM.....	10
4 KONTAKT	11

ZOZNAM SKRATIEK

SKRATKA / SKRÁTENÉ POMENOVANIE	VÝZNAM
ČR	Česká republika
EBU	Európska vysielacia únia
MK SR	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky
RTVS, resp. kontrolovaný subjekt	Rozhlas a televízia Slovenska
Smernica o príprave programov	Smernica č. IP 41/2013 o príprave a výrobe televíznych programov v Rozhlase a televízii Slovenska
SR	Slovenská republika
SRO	Slovenský rozhlas
STV	Slovenská televízia
ŠR	Štátny rozpočet
Štatút programových pracovníkov	Štatút programových pracovníkov a spolupracovníkov Rozhlasu a televízie Slovenska
zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy	Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o RTVS	Zákon č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o úhrade za služby verejnosti	Zákon č. 340/2012 Z. z. o úhrade za služby verejnosti poskytované Rozhlasom a televíziou Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o verejnom obstarávaní	Zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka 1 Hospodárenie RTVS v eurách 7

ZOZNAM GRAFOV

Graf 1 Hlavné príjmy RTVS 7

Graf 2 Výber koncesionárskych poplatkov v eurách 8

Graf 3 Porovnanie koncesionárskych poplatkov vo vybraných krajinách EBU 9

VÝZNAMNÉ ZISTENIA A ODPORÚČANIA

Poslaním RTVS je poskytovať službu verejnosti v oblasti vysielania, ktorá je univerzálna z hľadiska svojho geografického dosahu, programovo rozmanitá, pripravovaná na zásele redakčnej nezávislosti a ktorá rozvíja kultúrnu úroveň poslucháčov a divákov, poskytuje priestor súčasným kultúrnym a umeleckým aktivitám, sprostredkúva kultúrne hodnoty iných národov a je financovaná najmä z verejných prostriedkov. **NKÚ SR preto vykonal kontrolu v RTVS, aby preveril, či RTVS uzatvárala a realizovala vybrané zmluvné vzťahy v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.** Kontrolovaným obdobím boli roky 2018 až 2020.

NKÚ SR zistil, že **RTVS v kontrolovanom období nedodrжала pri výbere programov interné predpisy a vnútorná kontrola ich dodržiavania bola nedostatočná.** Podľa interných predpisov mali všetky námety na výrobu programu prejsť procesom evidencie v Centrálnom registri námetov, následne mali byť posúdené Dramaturgickou radou a na základe jej odporúčania schválené, resp. neschválené Programovou radou. Kontrolou bolo zistené, že ani jeden námet z vybranej vzorky **neprešiel registráciou cez centrálny register námetov.** Pritom práve centrálny register námetov má byť prvým krokom transparentného výberu programov a zabezpečenia súťažného prostredia v RTVS. Následné posúdenie Dramaturgickou radou nebolo možné vyhodnotiť, pretože **zápisnice zo zasadnutí tejto rady RTVS neboli NKÚ SR predložené.** Ďalej NKÚ SR zistil, že zápisnice z Programovej rady **neobsahovali závery** preukazujúce posúdenie jednotlivých programov, čo bolo v rozpore so Štatútom programovej rady. RTVS tak nepreukázala dodržanie procesov nastavených v interných normách RTVS a zároveň **nepreukázala, že zabezpečila súťažné prostredie** pri výbere programov.

Na základe uvedených zistení, najmä nepredložením dokumentácie procesov, na základe ktorých sa uskutočnil výber programov, NKÚ SR dospel k záveru, že **RTVS nepreukázala dodržanie niektorých postupov nastavených internými predpismi a zároveň dodržanie § 19 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, podľa ktorého je subjekt verejnej správy pri používaní verejných prostriedkov povinný zachovávať hospodárnosť, efektivnosť a účinnosť.**

Kontrola odhalila, že **postupy nastavené v interných smerniciach RTVS poskytujú priestor pre výkon subjektívnych rozhodnutí.** Jedným z príkladov je riaditeľ sekcie programových služieb, ktorý má v kompetencii rozhodovanie o zaradení programu do procesu výroby. Zároveň je aj predsedom Dramaturgickej a Programovej rady t. j. poradných orgánov, ktoré programy do výroby odporúčajú. NKÚ SR ďalej zistil, že **RTVS nemá vo svojich interných predpisoch nastavené procesy tak, aby bola preukazne posudzovaná hospodárnosť, efektivnosť a účinnosť uzatváraných zmlúv,** čo bolo zistené aj na vybranej vzorke programov.

Je nevyhnutné, aby zaradovaniu programov do výroby predchádzal jasne vymedzený nezávislý a transparentný proces ich posudzovania, a to najmä z dôvodu, že zmluvy o výrobe audiovizuálnych diel nepodliehajú zákonu o verejnom obstarávaní RTVS musí zabezpečiť transparentnú súťaž námetov a ich nezávislé posúdenie zohľadňujúce princípy verejnoprávnosti, ale aj hospodárnosti, efektivnosti a účinnosti. V kontexte týchto zistení by mala RTVS revidovať a upraviť interné normy.

Aktuálny systém financovania RTVS kombinuje tri druhy príjmov. Tvorí ich úhrada za služby verejnosti v oblasti vysielania, teda koncesionárske poplatky, príspevok zo štátneho rozpočtu na základe zmluvy so štátom a príjmy z vysielania reklamy či sponzorského plnenia. Príspevok zo štátneho rozpočtu sa poskytuje na uskutočnenie programov vo verejnom záujme, na uskutočnenie účelových investičných projektov alebo na úhradu výdavkov na zabezpečenie vysielania do zahraničia.

V rozpočte RTVS dochádzalo za posledné štyri roky k výpadkom príjmov za úhrady služby verejnosti každoročne priemerne na úrovni 16 838 530 eur za predpokladu, že by zákonom neboli oslobodení žiadni platitelia. NKÚ SR upozorňuje na to, že z dlhodobého hľadiska nie je možné zabezpečiť udržateľnosť príjmu z koncesionárskych poplatkov, keďže populácia SR starne, počet oslobodených stúpa, počet platiteľov je daný zákonnými podmienkami a z toho vyplýva aj limitovaná možnosť oslovovania nových platiteľov.

Výška koncesionárskeho poplatku na Slovensku je 4,64 eura mesačne, teda približne 56 eur ročne. Z poplatku je financovaná televízna aj rozhlasová verejná služba. Pre porovnanie, v susednej Českej republike je výška koncesionárskeho poplatku pre televíziu a rozhlas 7,08 eura. Výnos z koncesii v ČR v roku 2020 bol 305,3 mil. eur, na Slovensku 75,3 mil. eur. V Česku s dvojnásobnou populáciou tak na koncesiách vybrali štvornásobok toho, čo na Slovensku. Priemerná ročná výška koncesii v krajinách Európskej vysielacej únie (EBU) je 136,8 eura, Slovensko s 56 eurami spadá do podpriemeru.

Z kontroly výpadku príjmov z koncesii a ich kompenzácií vyplýva, že štát tieto výpadky nekompenzuje systémovo a RTVS preto nie je schopná rozpočtovať svoje príjmy aspoň v trojročných intervaloch. Prekáža to najmä pri uzatváraní

dlhodobých kontraktov a pri plánovaní väčších investičných projektov. RTVS potom nedokáže reagovať na moderné trendy a držať krok s európskymi verejnoprávnymi televíziami, ktoré zriaďujú nové špecializované televízne kanály či investujú do digitalizácie.

Povinnosťou štátu je zaručiť verejnoprávnej inštitúcii dostatočné kompenzácie výpadku príjmov spôsobených zmenami legislatívy a v plnej miere tak zabezpečiť jej rozvoj a plnenie úloh.

NKÚ SR odporúča **Výboru NR SR pre kultúru a médiá, aby:**

1. Ministerstvo kultúry SR v spolupráci s RTVS zadefinovalo stratégiu rozvoja RTVS v kontexte jej dlhodobo udržateľného financovania.
2. Rada RTVS predložila výboru systém nastavenia procesov výberu a zaraďovania programov RTVS do výroby, ktoré zabezpečia dodržiavanie princípov hospodárneho, efektívneho a účinného použitia verejných financií.

KONTROLNÁ AKCIA

1 ÚČEL KONTROLNEJ AKCIE

Kontrolná akcia **Zmluvné vzťahy v RTVS** bola vykonaná na základe Plánu kontrolnej činnosti NKÚ SR na rok 2021. **Predmetom kontroly** boli zmluvné vzťahy v RTVS a vnútorný kontrolný systém.

Účelom kontroly bolo preveriť správnosť a súlad postupov uzatvárania a realizácie vybraných zmluvných vzťahov so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

2 RÁMEC KONTROLNEJ AKCIE

2.1 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA

Kontrola bola realizovaná podľa príslušných ustanovení zákona o NKÚ SR a štandardov, ktoré vychádzajú zo základných princípov kontroly v rámci medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií (ISSAI). K metódam a technikám, ktoré boli uplatnené počas výkonu kontroly patrili najmä: štúdium všeobecne záväzných právnych predpisov, interných predpisov, preskúmanie predloženej dokumentácie a dokladov, analýza, riadený rozhovor a iné. Kontrola bola vykonaná ako kontrola súladu. Kontrolovaným obdobím boli roky 2018 – 2020 a súvisiace obdobia.

2.2 VÝKON KONTROLY

Kontrola bola zameraná na preverenie zmluvných vzťahov vybranej vzorky programov. Preverené boli aj procesy a postupy spojené s výberom programov a vnútorný kontrolný systém súvisiaci s predmetom kontroly. V rámci kontroly bola vykonaná aj analýza finančného hospodárenia RTVS.

Kontrolou boli potvrdené riziká, ktoré NKÚ SR identifikoval v rámci prípravy a boli zistené nedostatky najmä v procesoch pred uzatvorením zmlúv na výrobu programov. **RTVS nepreukázala dodržanie niektorých postupov nastavených internými predpismi a zároveň dodržanie zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, podľa ktorého je subjekt verejnej správy pri používaní verejných prostriedkov povinný zachovávať hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť.** Kontrolovaný subjekt nepostupoval pri výbere programov podľa interných smerníc a zároveň nemal vo svojich interných predpisoch nastavené procesy tak, aby bola preukázateľne posudzovaná hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť uzatváraných zmlúv.

Preverením poskytovania kompenzácií časti výpadku úhrad za službu verejnosti NKÚ SR zistil, že výpadok príjmu z úhrad za služby nebol zo strany štátu dostatočne kompenzovaný. Povinnosťou štátu je zabezpečiť financovanie verejnoprávnej inštitúcie tak, aby bol výpadok príjmu spôsobený prijatou legislatívou zo strany štátu dostatočne kompenzovaný a bolo tak v plnej miere zabezpečené financovanie verejnoprávnej inštitúcie na plnenie úloh a na účely jej rozvoja. Špecifickou oblasťou je aj uzatváranie zmluvných vzťahov na výrobu audiovizuálnych diel, keď tieto zmluvy nepodliehajú zákonu o verejnom obstarávaní. O to dôležitejšie je nastaviť procesy výberu programov tak, aby bola **zabezpečená transparentná súťaž námetov a preukázanie hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti vynaložených finančných prostriedkov.**

3 VÝSLEDKY KONTROLNEJ AKCIE

RTVS bola zriadená 1. januára 2011 zákonom o RTVS ako verejnoprávna, národná, nezávislá, informačná, kultúrna a vzdelávacia inštitúcia, ktorá poskytuje službu verejnosti v oblasti rozhlasového a televízneho vysielania. Orgánmi RTVS je Rada RTVS a generálny riaditeľ. Poslaním RTVS je poskytovať službu verejnosti v oblasti vysielania, ktorá je univerzálna z hľadiska svojho geografického dosahu, programovo rozmanitá, pripravovaná na zásele redakčnej nezávislosti a ktorá rozvíja kultúrnu úroveň poslucháčov a divákov, poskytuje priestor súčasným kultúrnym a umeleckým aktivitám, sprostredkúva kultúrne hodnoty iných národov a je financovaná najmä z verejných prostriedkov.

3.1 HOSPODÁRENIE RTVS

RTVS v zmysle platnej legislatívy zostavovala od roku 2011 rozpočet príjmov a výdavkov a hospodárila na jeho základe. Interne naďalej sledovala a zostavovala plán nákladov a výnosov. Od roku 2018 hospodárila RTVS z hľadiska nákladov

a výnosov so ziskom a tento trend sa podarilo udržať až do roku 2020. Prehľad nákladov, výnosov a výsledkov hospodárenia je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 1 Hospodárenie RTVS v eurách

	Skutočnosť 2018	Skutočnosť 2019	Skutočnosť 2020	Index 2019/2018	Index 2020/2019
Výnosy celkom	119 669 968	129 993 690	125 314 049	1,09	0,96
Náklady celkom	119 526 993	129 129 127	123 634 759	1,08	0,96
Hospodársky výsledok	142 975	864 563	1 679 290	6,05	1,94

Zdroj: RTVS

Celkové príjmy RTVS klesli v roku 2020 oproti predchádzajúcemu obdobiu približne o 14 %. V roku 2019 boli vo výške 142 925 413 eur a v roku 2020 klesli na sumu 123 065 209 eur (pokles o 19 860 204 eur).

Hlavné príjmy RTVS boli najmä:

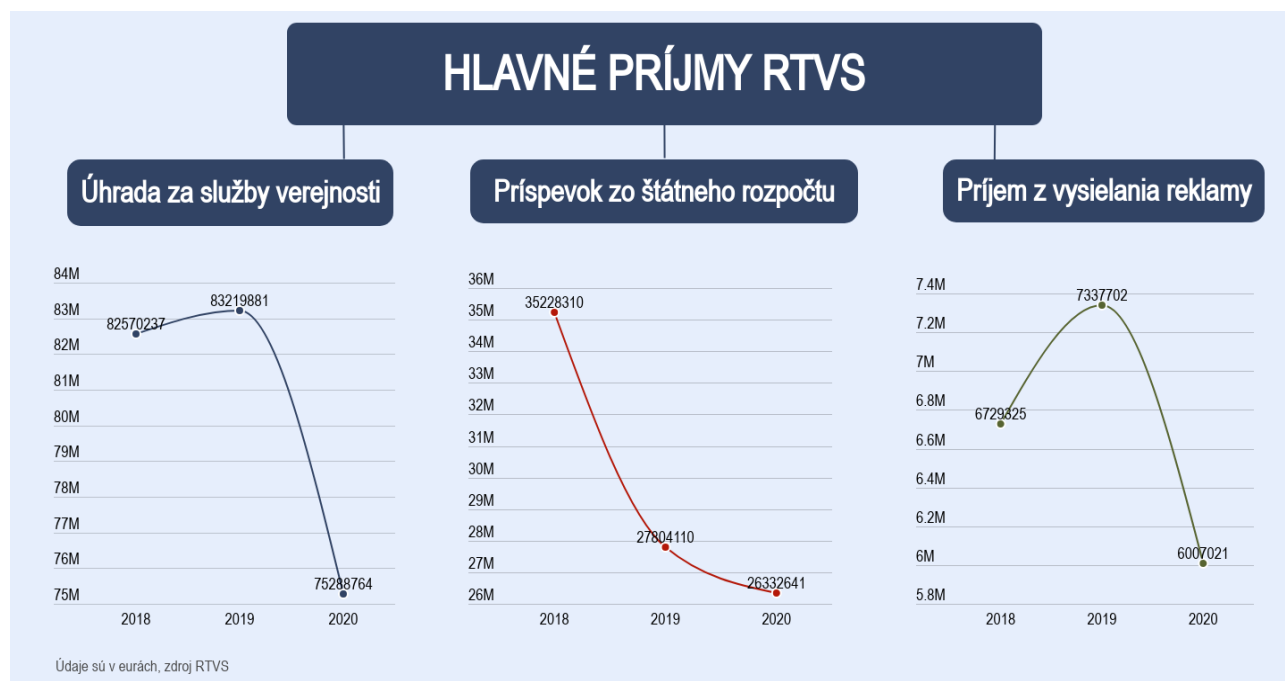
a) **úhrada za služby verejnosti** v oblasti rozhlasového a televízneho vysielania poskytovaného RTVS podľa osobitného predpisu (koncesionárske poplatky) boli najväčším a najvýznamnejším zdrojom financovania činnosti RTVS. Platenie, vyberanie a vymáhanie úhrad za služby verejnosti RTVS upravuje zákon o úhrade, ktorý nadobudol účinnosť **1. januára 2013**,

b) **príspevok zo štátneho rozpočtu** podľa zákona o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok poskytnutý **na základe zmluvy so štátom** a určený na realizáciu programov vo verejnom záujme, na tvorbu účelových investičných projektov alebo určený na úhradu výdavkov na zabezpečenie vysielania do zahraničia,

c) **príjmy z vysielania reklamy** - RTVS má na rozdiel od komerčných televízií zo zákona výrazne obmedzený priestor na vysielanie reklamy, čo negatívne ovplyvňuje výšku týchto príjmov.

Pri úhradách za služby verejnosti nastal výrazný pokles v roku 2020 pre oslobodenie od platenia veľkej skupiny obyvateľstva. Príjmy zo štátneho rozpočtu boli najvyššie v roku 2018, kedy bol RTVS poskytnutý vyšší kapitálový transfer v porovnaní s nasledujúcimi dvomi rokmi. Príjmy z vysielania reklamy výrazne poklesli v roku 2020 pre pandémiu COVID19 a následné zrušenie športových podujatí, plánovaných výrob a odloženie spustenia športového kanálu. Pri všetkých troch zdrojoch príjmov došlo v roku 2020 k poklesu, ktorý je znázornený v nasledujúcom grafe.

Graf 1 Hlavné príjmy RTVS

Zdroj: RTVS

Najväčším a najvýznamnejším zdrojom financovania činnosti RTVS boli **poplatky za úhrady služby verejnosti** uhrádzané podľa zákona o úhrade za služby verejnosti, účinného od 1. januára 2013. Od nadobudnutia účinnosti tohto zákona boli od povinnosti platiť úhradu oslobodené ťažko zdravotne postihnuté osoby. Poberatelia dôchodkových dávok a dávok v hmotnej núdzi mali zníženú sadzbu úhrady na polovicu.

Novela zákona o úhrade za služby verejnosti **oslobodila od 1. januára 2020 od platenia úhrady aj poberateľov dôchodkových dávok a dávok v hmotnej núdzi t. j. polovičných platiteľov do 31. decembra 2019.**

Prehľad príjmov z úhrad za služby verejnosti od zriadenia RTVS v roku 2011 do roku 2020 je znázornený v nasledujúcom grafe.

Graf 2 Výber koncesionárskych poplatkov v eurách

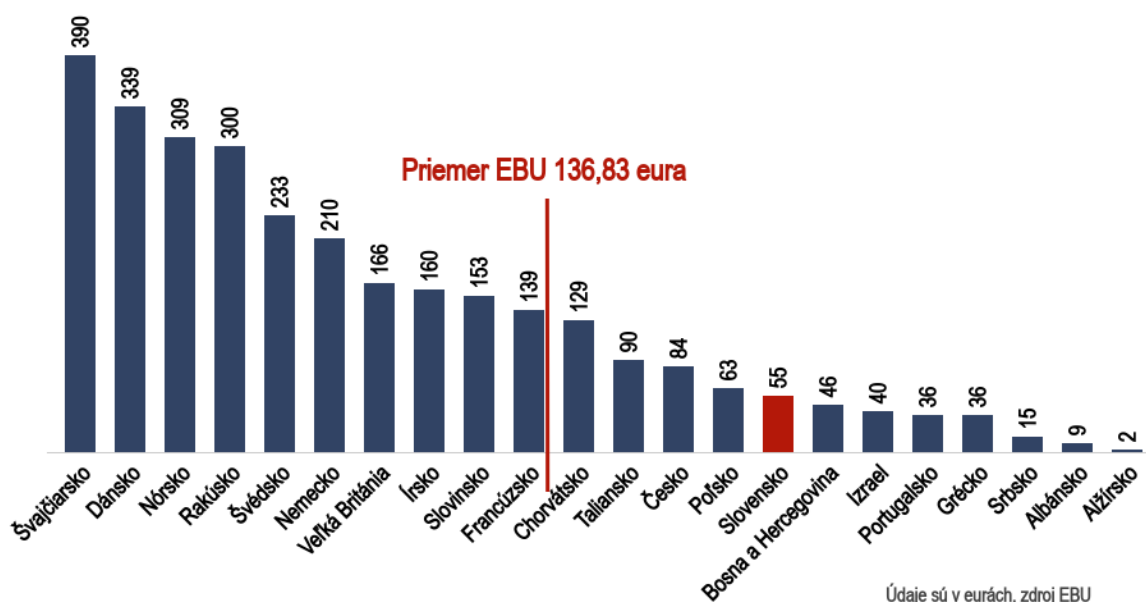

Zdroj: RTVS

V rokoch 2011 – 2014 výber úhrad realizovala obchodná spoločnosť RTVS a mal klesajúci trend. Od roku 2014 do roku 2019 vykonávala výber úhrad priamo RTVS. Vyššie plnenie rozpočtu sa podarilo dosiahnuť predovšetkým v súvislosti s akvizíčnymi kampaňami, ktorými RTVS aktívne identifikovala nových platiteľov úhrad na základe porovnania databáz dodávateľov elektriny s evidovanými odberateľmi elektriny a zasielaním výziev na úhradu identifikovaných nedoplatkov na úhradách aj z minulých období. RTVS tiež aktívne spolupracovala na identifikácii nedoplatkov so Sociálnou poisťovňou, s Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny a Ministerstvom vnútra SR. Na základe uvedených skutočností **NKÚ SR konštatuje, že RTVS realizovala výber úhrad efektívnejšie ako jej obchodná spoločnosť a presun výberu úhrad priamo pod RTVS bol správnym manažérskym rozhodnutím.**

Medziročný pokles týchto príjmov o takmer osem miliónov eur bol zaznamenaný až v roku 2020, keď začala platiť novela zákona o úhrade za služby verejnosti.

NKÚ SR porovnaním Slovenska a prevažne európskych štátov združených v EBU zistil, že priemerný ročný koncesionársky poplatok je v týchto krajinách 136,83 eur, zatiaľ čo na Slovensku je to 55,68 eur. V porovnaní s krajinami EBU ide o výrazný podpriemer.

Graf 3 Porovnanie koncesionárskych poplatkov vo vybraných krajinách EBU**Ročný koncesionársky poplatok vo vybraných krajinách Európskej vysielacej únie (EBU) k 1. 1. 2018**

NKÚ SR upozorňuje, že príjmy z úhrad za služby verejnosti majú svoje limity a riziká. Z dlhodobého hľadiska nie je možné zabezpečiť udržateľnosť príjmu, keďže populácia SR starne, počet oslobodených stúpa, počet platiteľov je daný zákonnými podmienkami a z toho vyplýva limitovaná možnosť oslovenia nových platiteľov.

3.2 KOMPENZÁCIE VÝPADKU PRÍJMOV SÚ NEPRAVIDELNÉ

Výpadky príjmov z úhrad za služby verejnosti v súvislosti so sociálnym dosahom zákona o úhradách za služby verejnosti neboli do roku 2018 kompenzované napriek tomu, že počas celej existencie RTVS boli od platenia oslobodené určité skupiny obyvateľstva. V rozpočte RTVS dochádzalo za posledné štyri roky k výpadkom týchto príjmov každoročne priemerne na úrovni 16 838 530 eur za predpokladu, že by zákonom neboli oslobodení žiadni platitelia.

Časť výpadku úhrad za služby verejnosti v dôsledku sociálneho dosahu zákona boli RTVS kompenzované **až v rokoch 2019 a 2020 v celkovej výške 35 190 480 eur**, z toho v roku 2019 vo výške 21 mil. eur a v roku 2020 vo výške 12 mil. eur. V rámci toho bola koncom roka 2020 RTVS poskytnutá aj kompenzácia negatívnych vplyvov ochorenia COVID-19 vo výške 2,2 mil. eur. Kompenzácie boli nepravdepodobné a boli vždy len výsledkom dohodovacích konaní generálneho riaditeľa RTVS s MK SR. Tieto finančné prostriedky použila RTVS predovšetkým na zabezpečenie prenosu rozhlasových a televíznych programových služieb a na úhradu výdavkov, ktorými bola zabezpečená výroba televíznych programov, vrátane športových podujatí.

NKÚ SR na základe analýzy výpadku príjmov z úhrad za služby verejnosti a ich kompenzácií konštatuje, že **poskytovanie kompenzácií zo strany štátu nie je nastavené systémovo** tak, aby RTVS dokázala výhľadovo aspoň na tri roky plánovať svoje príjmy. Spôsobuje to problém najmä pri uzatváraní dlhodobých a finančne náročných zmlúv na zabezpečenie služieb verejnosti.

Nesystémové poskytovanie kompenzácií výpadku príjmov a nízke koncesionárske poplatky majú najvýznamnejší vplyv na nedostatočné financovanie RTVS.

Povinnosťou štátu je zabezpečiť financovanie verejnoprávnej inštitúcie tak, aby bol výpadok príjmu spôsobený prijatou legislatívou zo strany štátu dostatočne kompenzovaný a bol tak v plnej miere zabezpečený jej rozvoj a plnenie úloh.

3.3 INTERNÉ PREDPISY BY MALI ZABEZPEČIŤ SÚŤAŽNÉ PROSTREDIE

Základným strategickým materiálom RTVS je **Koncepcia riadenia a rozvoja RTVS a programovej služby na roky 2018 - 2022**, ktorá vychádza z dokumentu „Projekt riadenia a rozvoja Rozhlasu a televízie Slovenska“, na základe ktorého

bol generálny riaditeľ zvolený NR SR do funkcie. Činnosť RTVS upravuje Štatút RTVS, schválený generálnym riaditeľom. Poradnými orgánmi generálneho riaditeľa podľa tohto štatútu boli Rada manažérov a Programová rada.

NKÚ SR v interných predpisoch preveril nastavenie procesov pred uzatvorením zmluvy o výrobe audiovizuálneho diela, ktoré upravovala Smernica o príprave programov a Metodické usmernenie riaditeľa sekcie programových služieb pre proces adaptácie formátov. Podľa interných predpisov mali všetky námety prejsť procesom evidencie v Centrálnom registri námetov, následne mali byť posúdené Dramaturgickou radou a na základe jej odporúčania schválené, resp. neschválené Programovou radou.

Procesy nastavené v interných predpisoch preveril NKÚ SR na vybranej vzorke deviatich programov. Podľa výsledkov kontroly RTVS **nepostupovala pri výbere šiestich programov podľa Smernice o príprave programov**, keďže neboli zaregistrované v centrálnom registri námetov (tri programy boli vybrané pred účinnosťou smernice). Pritom práve centrálny register námetov má byť prvým krokom transparentného výberu programov a zabezpečenia súťažného prostredia v RTVS. Následné posúdenie Dramaturgickou radou nebolo možné vyhodnotiť, pretože **zápisnice zo zasadnutí tejto rady RTVS nevyhotovovala** a nepreukázala tak dodržanie procesov nastavených v Smernici o príprave programov.

Posledným krokom pred schválením zmluvy bolo posúdenie vybraného programu Programovou radou. Preverenie zápisníc Programovej rady bolo zistené, že **neobsahovali uznesenia, závery a odporúčania, čím RTVS nepostupovala podľa Štatútu Programovej rady**. RTVS tak nepreukázala, aké stanovisko prijala Programová rada k posudzovaným programom.

Proces schválenia výroby nových sérií už vysielaných programov nebol upravený žiadnym interným predpisom a predložené zápisnice z Programovej rady a zasadnutí top manažmentu pri vybranej vzorke programov ani neobsahovali informácie o posudzovaní a schvaľovaní nových sérií už existujúcich formátov.

NKÚ SR ďalej zistil, že **RTVS nemá vo svojich interných predpisoch nastavené procesy tak, aby bola preukazne posudzovaná hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť uzatváraných zmlúv**, čo bolo zistené aj na vybranej vzorke programov.

Na základe vyššie uvedených zistení NKÚ SR konštatuje, že kontrolovaný subjekt pri vybranej vzorke programov nepreukázal dodržanie § 19 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, podľa ktorého je subjekt verejnej správy pri používaní verejných prostriedkov povinný zachovávať hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť. Zároveň RTVS nepreukázala, že zabezpečila súťažné prostredie pri výbere programov. **Interné predpisy v RTVS by mali byť nastavené tak, aby pred uzatvorením každého zmluvného vzťahu bola vždy preukázateľne a nezávisle posúdená jeho hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť**.

Preverenie úloh a kompetencií jednotlivých zamestnancov pri výbere a schvaľovaní programov kontrolóri zistili, že **postupy nastavené v interných smerniciach poskytujú priestor pre výkon subjektívnych rozhodnutí**. Jedným z príkladov je riaditeľ sekcie programových služieb, ktorý má v kompetencii rozhodovanie o zaradení programu do procesu výroby. Zároveň je aj predsedom Dramaturgickej a Programovej rady t. j. poradných orgánov, ktoré programy do výroby odporúčajú.

Zaraďovaniu programov do výroby by mal predchádzať jasne vymedzený, nezávislý a transparentný proces ich posudzovania. RTVS by mala zabezpečiť transparentnú súťaž námetov a ich nezávislé posúdenie zohľadňujúce princípy verejnoprávnosti, ale aj hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti.

Kontrola preverila deväť zmlúv na výrobu audiovizuálnych diel a šesť zmlúv na športové licencie, vývoj nákladov na jednotlivé programy, licencie a vyhodnocovanie sledovanosti programov. Nedostatky v tejto oblasti nezistila. **Pozitívne možno hodnotiť najmä snahu RTVS o doplnenie kvantitatívnych ukazovateľov (sledovanosť) kvalitatívnymi ukazovateľmi (prieskumy diváckych ohlasov). Realizované prieskumy mapujú divácke ohlasy na trhové programové novinky, ako aj viacročné stabilné formáty a prispievajú k napĺňaniu verejnoprávneho poslania RTVS.**

3.4 VNÚTORNÝ KONTROLNÝ SYSTÉM

NKÚ SR preveril vykonávanie finančnej kontroly, činnosť Odboru vnútornej kontroly RTVS a závery vykonaných externých kontrol so zameraním najmä na predmet kontroly.

Jedným zo záverov kontroly MK SR bolo **nedodržanie zákazu konfliktu záujmov**, keď RTVS uzatvorila pracovný pomer so zamestnancom, ktorý bol konateľom v obchodnej spoločnosti. Zároveň uzatvorila zmluvu na výrobu audiovizuálneho

diela s touto obchodnou spoločnosťou, čím nepostupovala v súlade so zákonom o RTVS a Štatútom programových pracovníkov. **Tento nedostatok zistil pri kontrole vybranej vzorky zmlúv aj NKÚ SR.**

Odbor vnútornej kontroly po vykonaní dvoch kontrol zameraných na výrobu audiovizuálneho diela navrhol vypracovanie nového interného predpisu upravujúceho procesy výberu a výroby audiovizuálneho diela a zároveň upozornil na potrebu preškolenia zamestnancov o hospodárnom a efektívnom nakladaní s finančnými prostriedkami. Identifikoval teda podobné nedostatky ako NKÚ SR.

Jednou z úloh Rady RTVS podľa Štatútu RTVS bolo dohliadať na hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť vynakladania finančných prostriedkov. Podľa predložených dokladov NKÚ SR zistil, že v kontrolovanom období Rada RTVS v jednom prípade nariadila **dozornej komisii** prešetrenie medializovaných informácií o projektoch, pri ktorých údajne došlo k predražovaniu výroby a nevýhodným zmluvným vzťahom. Dozorná komisia konštatovala, že žiadny z analyzovaných projektov v hodnotenom období neprekročil rozpočtované externé náklady. Išlo však o následnú kontrolu uzatvorených zmlúv. Posudzovanie hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti pred uzatvorením zmluvy, tzn. v procese pri výbere programov však Rada RTVS podľa predložených dokladov v kontrolovanom období nevykonávala. Zároveň NKÚ SR zistil, že posúdenie hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti vynakladania finančných prostriedkov pred uzatvorením zmluvy nebolo úlohou ani iných orgánov RTVS.

Na základe kontrolou zistených nedostatkov NKÚ SR konštatuje, že vnútorný kontrolný systém **nie je v procese pred uzatvorením zmluvných vzťahov nastavený tak, aby zabránil prípadnému nehospodárnemu a neefektívnemu nakladaniu s finančnými prostriedkami RTVS. Keďže zmluvy o vytvorení audiovizuálnych diel v RTVS nepodliehajú zákonu o verejnom obstarávaní, je dôležité, aby súčasťou procesu výberu programov bolo aj posudzovanie hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti projektov.**

4 KONTAKT

Najvyšší kontrolný úrad SR

Priemyselná 2

824 73 Bratislava 26

☎ +421 250 114 911

✉ info@nku.gov.sk

Rozhlas a televízia Slovenska

Mlynská dolina

845 45 Bratislava–Karlova Ves

☎ +421 260 611 111

✉ gr@rtvs.sk